

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost - září:

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

(kromě středy 28. září) ve 20:00 hodin

Program pozorování:

Měsíc – v první polovině září

Jupiter – ve druhé polovině měsíce

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdokupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li Měsíc

DOPLŇKOVÁ VÝUKA PRO ŠKOLY

Hvězdárna Valašské Meziříčí připravila pro všechny typy škol programy doplňující učební osnovy. Termín návštěvy hvězdárny a požadovaný program je nutno dohodnout předem.

Podrobnou nabídku programů a akcí pro školy najdete na internetové adrese <http://www.astrovm.cz>.

ZÁJMOVÉ ASTRONOMICKÉ KROUŽKY

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. vypisuje pro školní rok 2011/12 astronomické kroužky pro mládež od 11 let až po dospělé. Zahajovací schůzky se uskuteční ve dvou termínech, a to **ve středu 7. září v 17:00 hodin a ve čtvrtek 8. září v 17:00 hodin**. Na zahajovacích schůzkách budou dohodnuty termíny dalších pravidelných setkání.

Příhlášky zašlete elektronickou poštou na adresu info@astrovm.cz, klasickou poštou nebo se přihlaste telefonicky (571 611 928). Můžete se rovněž dostavit až na zahajovací schůzku.

SEMINÁŘE - PRAKTIKA

EVROPSKÁ NOC VĚDCŮ

Pátek 23. září v 18:00 hodin

Na pátek 23. září 2011 vyhlásila Evropská komise sedmý ročník akce s názvem **Evropská noc vědců**. K této celoevropské akci se opět přihlásila Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. s následujícím programem:

18:00 hodin

ZÁBAVNÁ FYZIKA PRO KAŽDĚHO – zábavný podvečer plný fyzikálních experimentů nejen z optiky a elektromagnetismu

20:00 – 23:00 hodin

- * **Astronomická pozorování** v hlavní kopuli i přenosnými dalekohledy v areálu hvězdárny
- * **Umiš najít souhvězdí?** – základní orientace na obloze a seznámení s nejznámějšími souhvězdími

Poznámka: tento bod programu je závislý na počasí a bude realizován pouze v případě příznivých pozorovacích podmínek.

21:30 hodin

BARVY HLUBOKÉHO VESMÍRU – zajímavé objekty hlubokého vesmíru a význam jejich pozorování a pochopení pro soudobou fyziku

V rámci akce se uskuteční **soutěž o malý hvězdařský dalekohled**, do které se mohou zapojit rodiny s dětmi. Podrobnější informace na www.astrovm.cz.

PODZIMNÍ PUTOVÁNÍ VALAŠSKEM

Sobota 24. září v 8:00 hodin

Odbor Klubu Českých turistů TJ Valašské Meziříčí ve spolupráci s Hvězdárnou Valašské Meziříčí a s Valašskou astronomickou společností pořádají další ročník turistického pochodu „**Podzimní putování Valašskem**“. Start i cíl pochodu je na hvězdárně. Rodiče s dětmi mohou plnit další vycházku v rámci „**Toulavého náprstka**“. Připraveny jsou trasy v délce 9 a 25 km a rovněž dvě cyklotrasy v délce 45 a 75 km. Start v době od 8:00 do 10:00 hodin. V cíli do 15:00 hodin pozorování Slunce dalekohledem, astronomické pohádky, zábavné soutěže pro děti apod.

PROJEKTY

Vzdělávací soustředění studentů

Ve dnech **16. až 18. září 2011** se na Hvězdárně Valašské Meziříčí uskuteční tématické vzdělávací soustředění zaměřené na oblast **meziplanetární hmoty a možnosti jejího pozorování**. Akci jsme připravili ve spolupráci s našim partnerem – Kysuckou hvězdárnou v Kysuckom Novom Meste v rámci projektu KOSOAP.

Akce je určena především žákům druhého stupně základních škol, studentům středních škol, případně vysokých škol, ale i dalším zájemcům z řad veřejnosti. Díky podpoře z Fondu mikroprojektů hradíme přijatým účastníkům ubytování v turistické ubytovně v areálu hvězdárny a kompletně zajišťujeme a hradíme stravu.

Projekt je spolufinancován z Fondu Mikroprojektů Operačního programu příhraniční spolupráce SR-ČR 2007 – 2013.

Digitální astronomie

Hvězdáren v Partizánskom ve spolupráci s Hvězdárnou Valašské Meziříčí p. o. pořádají ve dnech **23. až 25. září 2011** akci s názvem **Kurz praktického pozorování – digitální astronomie**. Akce, která je určena studentům a dalším zájemcům o astronomii, je organizována jako součást projektu OBLOHA NA DLANI financovaného v rámci

přeshraniční spolupráce SR-ČR 2007 – 2013. Místem setkání bude Slovensko, konkrétně hotel Partizán na Jankovom Vršku.

Podrobnější informace o obou akcích včetně programu najdete na internetových stránkách Hvězdárny Valašské Meziříčí.

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

ANDREW FEUSTEL NA VALAŠSKU

Dvě města Zlínského kraje – Zlín a Valašské Meziříčí – navštívil 5. srpna 2011 americký astronaut **Andrew J. Feustel**, účastník dvou kosmických letů. Ve Valašském Meziříčí byla místem setkání a besedy s astronautem kavárna Hotelu Apollo. O akci byl mimořádný zájem, kavárna praskala ve švech, další zájemci sledovali besedu v sousedních sálech, kde byl zajištěn obrazový a zvukový přenos. Celkem se akce zúčastnilo více než 600 osob.

Na zajištění obou akcí se podílela Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. Podrobnější informace o průběhu setkání najdete na internetových stránkách hvězdárny <http://www.astrovm.cz> v rubrice Novinky z hvězdárny.

DAWN A PLANETKA VESTA

Kosmická sonda **DAWN** (start 27. 9. 2007) dolétla 16. července 2011 po téměř čtyřletém putování k planetce **Vesta**. Po zhruba ročním výzkumu planetky bude následovat přelet k dalšímu asteroidu Ceres a poté jeho výzkum z oběžné dráhy (od února 2015). DAWN bude první kosmickou sondou, která postupně provede výzkum dvou různých těles z oběžné dráhy.

DAWN je také první kosmickou sondou, která uskuteční detailní průzkum trpasličí planety. Na sjezdu Mezinárodní astronomické unie v roce 2006 byla planetka Ceres zařazena do nové kategorie těles, mezi trpasličí planety.

Tvar planetky Vesta se blíží elipsoidu o rozměrech 578 x 560 x 458 km. O její objev se zasloužil německý astronom Wilhelm Olbers, který ji poprvé spatřil 29. 3. 1807. Po více než 200 letech bude objektem dlouhodobého zkoumání pomocí vědeckých přístrojů. Kamery a spektrometry na palubě sondy budou studovat mj. topografii po-

vrchu planetky a určovat její chemické složení. Na základě změn oběžné dráhy sondy bude zpřesněna hmotnost planetky a její rozměry.

„Zahájili jsme výzkum pravděpodobně nejstaršího dochovaného původního povrchu tělesa ve Sluneční soustavě,“ říká Christopher Russell (University of California, Los Angeles).

Vesta je považována za těleso, které bylo v minulosti zdrojem velkého počtu meteoritů, jež se srazily se Zemí. Data získaná při výzkumu planetky pomohou v budoucnu dláždít cestu pro pilotované kosmické výpravy k asteroidům a do vzdálenějších částí Sluneční soustavy.

Přestože již známe detailní snímky povrchů řady planetek a komet, Vesta je vůbec největším „malým“ tělesem Sluneční soustavy, které bude dlouhodobě studováno.

(Podle http://www.nasa.gov/mision_pages/dawn/news/dawn20110718.html upravil F. Martinek)

RŮZNÉ

Začátek astronomického podzimu

Slunce vstupuje do znamení Vah dne **23. září v 11 hodin 4 minuty SELČ** (středoevropského letního času). Nastává podzimní rovnodennost, na severní polokouli začíná astronomický podzim. V okamžiku podzimní rovnodennosti Slunce prochází nebeským rovníkem (přechází ze severní polokoule na jižní), den i noc jsou stejně dlouhé. Severní i jižní polokoule jsou stejně přivřány ke Slunci a jsou také rovnoměrně Sluncem ozařovány.

AKTUALITY

- * Na 8. září 2011 je naplánován start dvojice amerických kosmických sond **GRAIL** k výzkumu vnitřní struktury Měsíce.
- * 18. července 2011 byla na eliptickou oběžnou dráhu kolem Země vypuštěna ruská družice **Spektr-R** (RadioAstron) vybavená anténou o průměru 10 m.
- * 5. srpna 2011 byla vypuštěna k Jupiteru americká kosmická sonda **JUNO**, jejímž úkolem bude výzkum obří planety z polární dráhy.

PROGRAMOVÝ ZPRAVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz
K tisku připravuje František Martinek, e-mail: fmartinek@astrovm.cz

Sazba: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

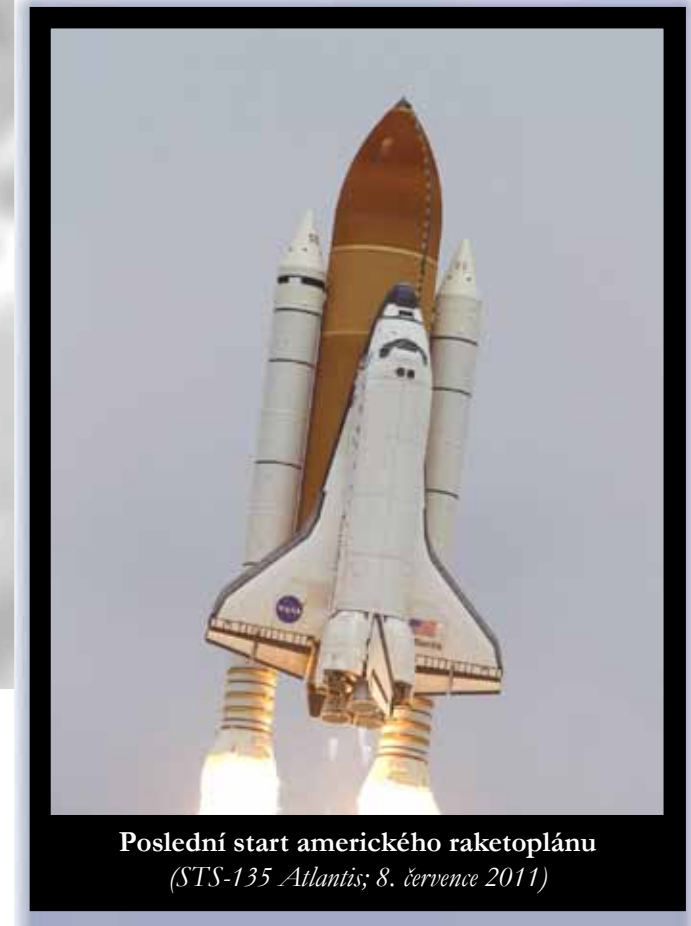
Tisk: NWT, a. s.

Tisk letáčku podporuje společnost:

HVĚZDÁRNA VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

ZÁŘÍ 2011

Poslední start amerického raketoplánu
(STS-135 Atlantis; 8. července 2011)

www.astrovm.cz